

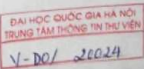
HC-D
2017

ĐẠI HỌC QUỐC GIA TP. HỒ CHÍ MINH
TS. PHAN ĐỨC DŨNG
KHOA KINH TẾ

KẾ TOÁN

DÀNH CHO GIÁM ĐỐC

- * Giám đốc cần phải biết tổ chức công tác kế toán trong Doanh nghiệp.
- * Các phương pháp cần thiết giúp theo dõi và quản lý quá trình kinh doanh
- * Những nội dung cần nhớ và ví dụ ứng dụng
- * Phân tích khả năng sinh lời

NHÀ XUẤT BẢN GIAO THÔNG VĂN TÀI

MỤC LỤC

MỤC LỤC	1
CHƯƠNG 1: TẠI SAO GIÁM ĐỐC DOANH NGHIỆP CẦN TÌM HIỂU VỀ KẾ TOÁN	17
1.1 DẪN NHẬP	18
1.1.1 Giám đốc doanh nghiệp quan tâm đến vấn đề gì?	18
1.1.2 Muốn quản lý tài sản tốt giám đốc cần biết thông tin ở đâu?	19
1.2 TẠI SAO GIÁM ĐỐC DOANH NGHIỆP TÌM HIỂU TÀI SẢN VÀ NGUỒN HÌNH THÀNH TÀI SẢN?	20
1.2.1 Tài sản của doanh nghiệp	22
1.2.2 Nợ phải trả của doanh nghiệp	29
1.2.3 Vốn chủ sở hữu của doanh nghiệp	30
1.3 QUÁ TRÌNH KINH DOANH TRONG DOANH NGHIỆP ĐƯỢC XÁC ĐỊNH NHƯ THẾ NÀO?	32
1.3.1 Doanh thu và thu nhập khác	33
1.3.2 Chi phí hoạt động	34
1.3.3 Lợi nhuận kinh doanh	36
1.4 THÔNG TIN KẾ TOÁN VÀ VIỆC RA QUYẾT ĐỊNH	36
1.4.1 Đối tượng sử dụng thông tin kế toán	36
1.4.2 Thông tin kế toán và việc ra quyết định	37
1.5 CÁC GIAO DỊCH LIÊN QUAN ĐẾN HOẠT ĐỘNG KINH DOANH	38
1.5.1 Phân biệt các giao dịch	38
1.5.2 Phân tích giao dịch để đưa về hệ thống kế toán	41

1.5.3	Tập hợp các đối tượng quản lý theo nội dung kinh tế	48
1.5.4	Những vướng mắc trong thực tế và công cụ xử lý	50
1.5.5	Những thuận lợi của hệ thống kế toán	50
1.6	TẠI SAO GIÁM ĐỐC CẦN PHẢI BIẾT TỔ CHỨC CÔNG TÁC KẾ TOÁN TRONG DOANH NGHIỆP?	56
1.6.1	Nội dung tổ chức công tác kế toán tại doanh nghiệp	56
1.6.2	Các hình thức tổ chức bộ máy kế toán	58
1.6.3	Thiết lập mối liên hệ giữa phòng kế toán và các phòng ban khác trong doanh nghiệp	62
1.6.4	Thiết lập hệ thống thông tin kế toán	62
1.6.5	Tổ chức kiểm tra kế toán	66
1.7	NHỮNG NỘI DUNG CẦN NHỚ VÀ VÍ DỤ MINH HỌA	69
1.7.1	Những nội dung cần nhớ	69
1.7.2	Ví dụ minh họa	71
	CHƯƠNG 2: THẾ NÀO LÀ TÀI KHOẢN VÀ GHI SỐ KÉP LÀ GHI NHƯ THẾ NÀO?	80
2.1	PHÂN LOẠI NỘI DUNG KINH TẾ ĐỂ LÀM GÌ?	81
2.1.1	Tài khoản là gì?	84
2.1.2	Quy ước của tài khoản	84
2.1.3	Phân loại tài khoản và nguyên tắc ghi chép trên tài khoản	85
2.2	GHI CHÉP NGHIỆP VỤ - GHI SỐ KÉP (DOUBLE - ENTRY)	101
2.2.1	Khái niệm ghi số kép và định khoản	101
2.2.2	Mối quan hệ giữa tài khoản và bảng cân đối kế toán	105
2.2.3	Các giao dịch xảy ra thường gặp phải sai sót	106

2.3	NHỮNG QUY ƯỚC TRONG HỆ THỐNG TÀI KHOẢN KẾ TOÁN DOANH NGHIỆP VIỆT NAM	107
2.3.1	Nội dung chủ yếu của hệ thống tài khoản kế toán doanh nghiệp	107
2.3.2	Một số nhận xét về hệ thống tài khoản	112
2.4	NHỮNG NỘI DUNG CẦN NHỚ VÀ VÍ DỤ MINH HỌA	117
2.4.1	Những nội dung cần nhớ	117
2.4.2	Ví dụ minh họa	118
	CHƯƠNG 3: TẠI SAO GIÁM ĐỐC CẦN PHẢI BIẾT CÁC NGUYÊN TẮC VÀ GIẢ ĐỊNH ĐƯỢC THỪA NHẬN TRONG KẾ TOÁN	123
3.1	MUỐN ĐÁNH GIÁ ĐÚNG TÌNH HÌNH TÀI CHÍNH CỦA DOANH NGHIỆP GIÁM ĐỐC CẦN BIẾT ĐIỀU GÌ?	127
3.1.1	Làm sao để hiểu và biết về tình hình tài chính	127
3.1.2	Các nghiệp vụ ảnh hưởng đến vốn chủ sở hữu	128
3.1.3	Các báo cáo tài chính	129
3.1.4	Diễn giải báo cáo tài chính	131
3.2	MỘT SỐ NGUYÊN TẮC ĐƯỢC THỪA NHẬN GIÁM ĐỐC CẦN BIẾT ĐỂ HIỂU RÕ TÌNH HÌNH TÀI CHÍNH	141
3.2.1	Thực tế phát sinh (Cơ sở dồn tích) (Accrual Accounting)	141
3.2.2	Hoạt động Liên tục (Going-concern concept)	141
3.2.3	Giá gốc (Cost concept)	143
3.2.4	Phù hợp (Matching concept)	143
3.2.5	Nhất quán (consistency principle)	144
3.2.6	Thận trọng (Conservatism concept)	145
3.2.7	Trọng yếu (Materiality concept)	
3.3	CÁC GIẢ ĐỊNH ĐƯỢC THỪA NHẬN GIÁM ĐỐC CẦN PHẢI HIỂU KHI ĐỌC	

	BÁO CÁO TÀI CHÍNH?.....	143
3.3.1	Khái niệm cân đối kế toán (Dual aspect concept).....	143
3.3.2	Khái niệm thước đo tiền tệ (Money measurement concept).....	146
3.3.3	Khái niệm tổ chức - đơn vị kế toán (Entity concept).....	147
3.3.4	Khái niệm kỳ kế toán (Accounting period).....	148
3.3.5	Khái niệm bán hàng - có thể thực hiện (Realization concept).....	148
3.3.6	Nguyên tắc công khai (Disclosure concept).....	148
3.4	CÁC PHƯƠNG PHÁP KẾ TOÁN CẦN THIẾT GIÚP THEO DÕI VÀ QUẢN LÝ QUÁ TRÌNH KINH DOANH?	149
3.4.1	Phương pháp chứng từ kế toán.....	149
3.4.2	Phương pháp đối ứng tài khoản và ghi sổ kép.....	150
3.4.3	Phương pháp kiểm kê tài sản.....	151
3.4.4	Phương pháp tính giá tài sản.....	151
3.4.5	Phương pháp tính giá thành.....	152
3.4.6	Phương pháp tổng hợp- cân đối.....	152
3.5	NHỮNG NỘI DUNG CẦN NHỚ VÀ VÍ DỤ MINH HỌA.....	153
3.5.1	Những nội dung cần nhớ.....	153
3.5.2	Ví dụ minh họa.....	153
	CHƯƠNG 4: THU NHẬP CỦA DOANH NGHIỆP ĐƯỢC ĐO LƯỜNG NHƯ THẾ NÀO?.....	160
4.1	TẠI SAO ĐO LƯỜNG THU NHẬP KINH DOANH?.....	164
4.1.1	Thu nhập là gì?.....	164
4.1.2	Xác định thu nhập theo kỳ kế toán như thế nào?.....	166
4.1.3	Tại sao phải cần thiết đo lường thu nhập?.....	170
4.2	CÁC NGUYÊN TẮC GHI NHẬN DOANH	

	THU VÀ CHI PHÍ	172
4.2.1	Tài khoản tạm thời và tài khoản thường xuyên	172
4.2.2	Kỳ kế toán (accounting period)	173
4.2.3	Các nguyên tắc căn bản	174
4.2.4	Cách ghi nhận doanh thu và chi phí	174
4.3	CÁC YẾU TỐ DẪU VÀO CHỦ YẾU CỦA QUÁ TRÌNH KINH DOANH ẢNH HƯỞNG ĐẾN VIỆC ĐO LƯỜNG THU NHẬP	176
4.3.1	Tài sản cố định và khấu hao tài sản cố định	176
4.3.2	Hàng tồn kho	197
4.3.3	Tiền lương và các khoản tính theo lương	220
4.4	NHỮNG NỘI DUNG CẦN NHỚ VÀ VÍ DỤ MINH HỌA	225
4.4.1	Những nội dung cần nhớ	225
4.4.2	Ví dụ minh họa	230
	CHƯƠNG 5: LÀM SAO ĐỂ XÁC ĐỊNH CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM?	235
5.1	TẠI SAO PHẢI TÍNH TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT	235
5.1.1	Thế nào là chi phí sản xuất?	235
5.1.2	Trong sản xuất chi phí được phân loại như thế nào?	236
5.1.3	Mục đích tổng hợp chi phí sản xuất và phân bổ chi phí sản xuất chung để làm gì?	236
5.2	TẠI SAO PHẢI CẦN THIẾT TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM?	238
5.2.1	Thế nào là sản phẩm dở dang và việc đánh giá sản phẩm dở dang quan trọng như thế nào khi tính giá thành sản phẩm?	238
5.2.2	Tính giá thành sản phẩm được thực hiện như thế nào?	239
5.3	NHỮNG NỘI DUNG CẦN NHỚ VÀ VÍ DỤ	

ỨNG DỤNG	240
5.3.1 Những nội dung cần nhớ	240
5.3.2 Ví dụ minh họa	240
CHƯƠNG 6: LÀM SAO GHI NHẬN ĐƯỢC QUẢ TRÌNH TIÊU THỤ SẢN PHẨM VÀ XÁC ĐỊNH KẾT QUẢ KINH DOANH?	249
6.1 THỂ NÀO LÀ THÀNH PHẨM VÀ TIÊU THỤ THÀNH PHẨM ĐƯỢC TIẾN HÀNH NHƯ THẾ NÀO?	250
6.1.1 Thành phẩm và cách đánh giá thành phẩm	250
6.1.2 Tiêu thụ sản phẩm	251
6.1.3 Các phương thức tiêu thụ thành phẩm	253
6.2 XÁC ĐỊNH KẾT QUẢ KINH DOANH	253
6.2.1 Chi phí hoạt động	253
6.2.2 Các khoản giảm trừ khi tính doanh thu thuần	254
6.2.3 Xác định kết quả kinh doanh	255
6.3 NHỮNG NỘI DUNG CẦN NHỚ VÀ VÍ DỤ MINH HỌA	256
6.3.1 Những nội dung cần nhớ	256
6.3.2 Ví dụ minh họa	257
CHƯƠNG 7: TẠI SAO PHẢI PHÂN TÍCH VÀ CÔNG CỤ PHÂN TÍCH NÀO GIÁM ĐỐC CẦN PHẢI BIẾT	263
7.1 SỰ CẦN THIẾT CỦA PHÂN TÍCH	263
7.1.1 Tác dụng của hoạt động phân tích	266
7.1.2 Những đối tượng sử dụng công cụ phân tích	266
7.1.3 Các phương pháp sử dụng trong phân tích	266
7.2 CÁC PHƯƠNG PHÁP TRONG PHÂN TÍCH	269
7.2.1 Phương pháp so sánh	271
7.2.2 Phương pháp số chênh lệch	274
7.2.3 Phương pháp hiệu số phần trăm	274
7.2.4 Phương pháp liên hệ cân đối	274

7.2.5	Phương pháp hồi quy đơn biến.....	276
7.2.6	Phương pháp phân tích mức độ ảnh hưởng các nhân tố đến hiện tượng kinh tế.....	278
7.3	NHỮNG NỘI DUNG CẦN NHỚ VÀ VÍ DỤ MINH HỌA.....	282
7.3.1	Những nội dung cần nhớ.....	282
7.3.2	Ví dụ minh họa.....	283
CHƯƠNG 8: CHI PHÍ LÀ GÌ? TẠI SAO CẦN THIẾT PHẢI PHÂN TÍCH CHI PHÍ?.....		287
8.1	CHI PHÍ LÀ GÌ? CHI PHÍ CÓ ẢNH HƯỞNG GÌ ĐẾN LỢI ÍCH?.....	287
8.1.1	Phải chăng chi phí là khoản phí tổn?.....	291
8.1.2	Phân loại chi phí.....	292
8.2	MÔ HÌNH ỨNG XỬ CHI PHÍ.....	296
8.2.1	Biến phí.....	296
8.2.2	Định phí.....	300
8.2.3	Chi phí hỗn hợp.....	303
8.3	PHÂN TÍCH CHUNG TÌNH HÌNH THỰC HIỆN CHI PHÍ.....	304
8.3.1	Tổng mức chi phí thực hiện.....	304
8.3.2	Tỷ suất chi phí.....	306
8.3.3	Tiết kiệm chi phí.....	306
8.4	PHÂN TÍCH CÁC KHOẢN MỤC CHI PHÍ CHỦ YẾU.....	307
8.4.1	Chi phí nguyên vật liệu.....	308
8.4.2	Chi phí vận chuyển.....	311
8.4.3	Chi phí bốc xếp.....	311
8.4.4	Chi phí tiền lương.....	314
8.4.5	Chi phí lãi vay.....	315
8.4.6	Chi phí khấu hao.....	315
8.5	NHỮNG NỘI DUNG CẦN NHỚ VÀ VÍ DỤ MINH HỌA.....	315
8.5.1	Những nội dung cần nhớ.....	315

8.5.2	Ví dụ minh họa	317
-------	----------------	-----

CHƯƠNG 9: PHÂN TÍCH MỐI QUAN HỆ CHI PHÍ-KHỐI LƯỢNG-LỢI NHUẬN (COST-PROFIT-VOLUME) NHẪM GIÚP CHO GIÁM ĐỐC CÓ CƠ SỞ HƠN KHI ĐƯA RA QUYẾT ĐỊNH	321
--	-----

9.1	MÔ HÌNH CHI PHÍ-SẢN LƯỢNG-LỢI NHUẬN	321
------------	--	-----

9.1.1	Marketing - cơ sở cho việc lựa chọn phương án trong mô hình chi phí - sản lượng - lợi nhuận	321
-------	---	-----

9.1.2	Mục tiêu của mô hình chi phí - sản lượng - lợi nhuận	321
-------	--	-----

9.1.3	Mô hình chi phí - sản lượng - lợi nhuận	327
-------	---	-----

9.2	NHỮNG KHÁI NIỆM ỨNG DỤNG PHÂN TÍCH MỐI QUAN HỆ CHI PHÍ-SẢN LƯỢNG - LỢI NHUẬN	328
------------	---	-----

9.2.1	Các nhà quản lý sử dụng mô hình C-V-P như thế nào?	329
-------	--	-----

9.2.2	Hiệu số gộp (Contribution margin) và tỷ lệ hiệu số gộp	340
-------	--	-----

9.2.3	Đòn bẩy kinh doanh (Operating leverage)	342
-------	---	-----

9.3	CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN HÀNH VI VÀ QUYẾT ĐỊNH CỦA NGƯỜI MUA HÀNG	347
------------	--	-----

9.3.1	Yếu tố ảnh hưởng đến quá trình ra quyết định mua hàng	347
-------	---	-----

9.3.2	Các quá trình ra quyết định mua hàng	349
-------	--------------------------------------	-----

9.3.3	Các yếu tố ảnh hưởng hành vi người tiêu dùng	350
-------	--	-----

9.4	ỨNG DỤNG MỐI QUAN HỆ CHI PHÍ-KHỐI LƯỢNG-LỢI NHUẬN LỰA CHỌN PHƯƠNG ÁN KINH DOANH	357
------------	--	-----

9.4.1	Lựa chọn các phương án kinh doanh	357
-------	-----------------------------------	-----

9.4.2	Một vài ứng dụng của mô hình Chi phí - Khối	357
-------	---	-----

	lượng - Lợi nhuận	369
9.5	PHÂN TÍCH ĐIỂM HÒA VỐN	370
9.5.1	Khái niệm điểm hòa vốn (Break even point)	371
9.5.2	Doanh thu an toàn và tỷ lệ doanh thu an toàn	373
9.5.3	Phân tích ảnh hưởng kết cấu mặt hàng đến điểm hòa vốn.....	375

9.6 HẠN CHẾ MÔ HÌNH PHÂN TÍCH CHI PHÍ - KHỐI LƯỢNG - LỢI NHUẬN..... 379

9.6.1	Một số giả thuyết giới hạn phân tích mối quan hệ chi phí - khối lượng - lợi nhuận	379
9.6.2	Phân tích doanh thu hòa vốn với sự thay đổi chi phí - giá bán.....	379
9.6.3	Các giá định khi thực hiện phân tích chi phí - sản lượng - lợi nhuận (C - V - P).....	380

9.7 NHỮNG NỘI DUNG CẦN NHỚ VÀ VÍ DỤ MINH HỌA..... 381

9.7.1	Những nội dung cần nhớ.....	381
9.7.2	Ví dụ minh họa	383

CHƯƠNG 10: PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH GIÚP CHO GIÁM ĐỐC HIỂU ĐƯỢC TÌNH HÌNH TÀI CHÍNH CỦA DOANH NGHIỆP?..... 390

10.1 TỔNG QUAN VỀ PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH..... 390

10.1.1	Kế toán	391
10.1.2	Báo cáo tài chính	392
10.1.3	Phân tích báo cáo tài chính.....	393

10.2 NỘI DUNG PHÂN TÍCH..... 393

10.2.1	Mục đích phân tích báo cáo tài chính.....	395
10.2.2	Phương pháp phân tích.....	397
10.2.3	Phương pháp dự báo	398

10.3 PHÂN TÍCH KHẢ NĂNG SINH LỜI..... 398

10.3.1	Tỷ suất sinh lời trên doanh thu	398
--------	---------------------------------------	-----

10.3.2	Tỷ suất sinh lời trên tổng tài sản.....	398
10.3.3	Tỷ suất sinh lời trên vốn chủ sở hữu.....	401
10.4	PHÂN TÍCH RỦI RO VỀ KHẢ NĂNG THANH TOÁN	407
10.4.1	Khả năng thanh toán ngắn hạn.....	407
10.4.2	Khả năng thanh toán dài hạn.....	411
10.4.3	Một số rủi ro thường gặp.....	412
10.5	PHÂN TÍCH CÁC ĐƠN BẦY KINH TẾ	416
10.5.1	Phân tích đơn bầy tài chính (FL - Financial Leverage).....	416
10.5.2	Phân tích đơn bầy kinh doanh (OL-Operating Leverage).....	419
10.5.3	Phân tích đơn bầy tổng hợp (TL-Total Leverage).....	420
10.5.4	Tác động của các đơn bầy.....	421
10.6	ỨNG DỤNG VIỆC PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH TẠI HAI CÔNG TY VINAMILK VÀ FPT	422
10.6.1	Công ty cổ phần sữa Việt Nam (Vinamilk).....	422
10.6.2	Công ty cổ phần phát triển đầu tư công nghệ FPT.....	444
10.7	NHỮNG NỘI DUNG CẦN NHỚ VÀ VÍ DỤ MINH HỌA	462
10.7.1	Những nội dung cần nhớ.....	462
10.7.2	Ví dụ minh họa.....	465
	TÀI LIỆU THAM KHẢO	481